اصول مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

نوع سند: قوانین

اصول مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در اصل‌های مشخصی به موضوع انتخابات مجلس شورای اسلامی پرداخته است.

قانون اساسی، عالی‌ترین سند حقوقی کشور و راهنما و مرجع تنظیم قوانین دیگر است به نحوی که هیچ قانونی در کشور نمی‌تواند در مغایرت با قانون اساسی تصویب شود.

این قانون تعریف کننده اصول سیاسی، ساختار، سلسله مراتب، جایگاه و حدود قدرت سیاسی دولت و تعیین و تضمین کننده حقوق شهروندان کشور است.

یکی از مهمترین موضوعاتی که در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به آن پرداخته شده است، موضوع انتخابات است.

اصول مربوط به انتخابات مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1358 (اصلاحی 1368)، در اصل‌های مشخصی به موضوع انتخابات در کشور، انتخابات مجلس شورای اسلامی و اختیارات و صلاحیت‌های مجلس شورای اسلامی پرداخته است.

در ادامه اصل‌های مربوط به انتخابات و اختیارات و صلاحیت‌های مجلس شورای اسلامی بیان می‌شوند.

ـ اصل ششم قانون اساسی

به موجب اصل 6 قانون اساسی: در جمهوری اسلامی ایران امور کشور باید به اتکای آرای عمومی اداره شود، از راه انتخابات (انتخاب رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نظایر این‌ها) یا از راه

همه‌پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می‌گردد.

ـ اصل هفتم قانون اساسی

اصل 7

اصل 7 قانون اساسی مقرر می‌دارد: طبق دستور قرآن کریم: «و امرهم شوری بینهم» و «شاورهم فی الامر»، شوراها (مجلس شورای اسلامی، شورای استان، شهرستان، شهر، محل، بخش، روستا و نظایر این‌ها) از ارکان تصمیم‌گیری و اداره امور کشورند. موارد، طرز تشکیل و حدود اختیارات و وظایف شوراها را این قانون و قوانین ناشی از آن معین می‌کند.

ـ اصل 57 قانون اساسی

طبق اصل مذکور، قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران عبارتند از: قوه مقننه، قوه مجریه و قوه قضاییه که زیر نظر ولایت مطلقه امر و امامت امت بر طبق اصول آینده این قانون اعمال می‌گردند. این قوا مستقل از یکدیگرند.

ـ اصل 58 قانون اساسی

به موجب این اصل، اعمال قوه مقننه از طریق مجلس شورای اسلامی است که از نمایندگان منتخب مردم تشکیل می‌شود و مصوبات آن پس از طی مراحلی که در اصول بعد می‌آید برای اجرا به قوه مجریه و قضاییه ابلاغ می‌گردد.

ـ اصل 62 قانون اساسی

طبق اصل 62 قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی از نمایندگان ملت که به طور مستقیم و با رای مخفی انتخاب می‌شوند تشکیل می‌گردد. شرایط انتخاب‌کنندگان و انتخاب‌شوندگان و کیفیت انتخابات را قانون معین خواهد کرد.

ـ اصل 63 قانون اساسی

بر اساس اصل 63 قانون اساسی: دوره نمایندگی مجلس شورای اسلامی چهار سال است. انتخابات هر دوره باید پیش از پایان دوره قبل برگزار شود به طوری که کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد.

ـ اصل 65 قانون اساسی

طبق این اصل، پس از برگزاری انتخابات، جلسات مجلس شورای اسلامی با حضور دو سوم مجموع نمایندگان رسمیت می‌یابد و تصویب طرح‌ها و لوایح طبق آیین‌نامه مصوب داخلی انجام می‌گیرد مگر در مواردی که در قانون اساسی نصاب خاصی تعیین شده باشد. برای تصویب آیین‌نامه داخلی موافقت دو سوم حاضران لازم است.

ـ اصل 67 قانون اساسی

طبق اصل 67 قانون اساسی، نمایندگان باید در نخستین جلسه مجلس به ترتیب زیر سوگند یاد کنند و متن قسم‌نامه را امضاء نمایند.

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

من در برابر قرآن مجید، به خدای قادر متعال سوگند یاد می‌کنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می‌نمایم که پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی باشم، ودیعه‌ای را که ملت به ما سپرده به عنوان امینی عادل پاسداری کنم و در انجام وظایف وکالت، امانت و تقوی را رعایت نمایم و همواره به استقلال و اعتلای کشور و حفظ حقوق ملت و خدمت به مردم پایبند باشم، از قانون اساسی دفاع کنم و در گفته‌ها و نوشته‌ها و اظهارنظرها، استقلال کشور و آزادی مردم و تامین مصالح آن‌ها را مد نظر داشته باشم.

نمایندگان اقلیت‌های دینی این سوگند را با ذکر کتاب آسمانی خود یاد خواهند کرد.

نمایندگانی که در جلسه نخست شرکت ندارند باید در اولین جلسه‌ای که حضور پیدا می‌کنند مراسم سوگند را به جای آوردند.

علاوه بر موضوع انتخابات مجلس شورای اسلامی، اصل‌های دیگری در فصل ششم از قانون اساسی نیز به بیان ساختار، وظایف و صلاحیت‌های مجلس شورای اسلامی پرداخته است.

نسخه متنی منتشرشده در دادکتاب نقره‌وانی ـ 1405/08/09